

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2TdoV/4/2018
Identifikačné číslo spisu: 9516100114
Dátum vydania rozhodnutia: 18.11.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Hatala
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:9516100114.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Hatalu a sudcov JUDr. Juraja Klimenta, JUDr. Aleny Šiškovéj, JUDr. Martina Piovartsyho a JUDr. Pavla Farkaša v trestnej veci obvinenej Ing. S. J. W. O. Q. V. C. X. Č. V. C. E. S. pre trestný čin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 9 ods. 2, § 126 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona č. 140/1961 Zb., prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 18. novembra 2020 v Bratislave dovolanie obvinenej Ing. S. J. podané prostredníctvom obhajcu JUDr. Gabriela Almášiho proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. decembra 2017, sp. zn. 3 To 1/2017, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvinenej Ing. S. J. sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica (ďalej aj „súd prvého stupňa“) rozsudkom z 10. novembra 2016, sp. zn. BB-4T/19/2016 uznal obvinenú Ing. S. J. za vinnú v bodoch 1/, 2/, 3/ a 4/ rozsudku z pokračovacieho trestného činu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 126 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. (ďalej len „Trestný zákon“) na tom skutkovom základe, že

1/ v období od 1. júla 1999 do 1. júna 2001, v sídle Delegácie Európskej komisie v Slovenskej republike v Bratislave (v súčasnosti Reprezentácia Európskej komisie v Slovenskej republike), Palisády č. 29, Ing. S. J., ako účtovníčka uvedenej inštitúcie, predložila na podpis oprávneným osobám príkazy na úhradu s číslom účtu jej manžela K.Á. J., na základe ktorých boli poukázané finančné prostriedky z účtu Delegácie Európskej komisie č. XXXXXXXXXXX/XXXX, vedeného v D. O., na súkromný účet č. XXXXX/XXXX vedený v N., O.. I., ktorého jediným majiteľom a disponentom bol jej manžel K. J., a to:

dňa 6. júla 1999 suma 100.213,- Sk, (3.326,46 Eur),

dňa 2. augusta 1999 suma 5.212,- Sk, (173,- Eur),

dňa 31. januára 2000 suma 61.509,- Sk, (2.041,72 Eur),

dňa 1. júna 2001 suma 4.905,- Sk, (162,82 Eur),

pričom prostriedky z rozpočtu spravovaného Európskymi spoločenstvami v celkovej výške 171.839,-

Sk (5.704,- Eur) použila pre vlastné potreby,

2/ v období od 1. septembra 1999 do 30. septembra 2001, v sídle Delegácie Európskej komisie v Slovenskej republike v Bratislave (v súčasnosti Reprezentácia Európskej komisie v Slovenskej republike), Palisády č. 29, Ing. S. J., ako účtovníčka uvedenej inštitúcie, predložila na podpis oprávneným osobám príkazy na úhradu s číslom účtu jej manžela K. J., ako účtovníčka uvedenej inštitúcie predkladala na podpis oprávneným osobám príkazy na úhradu povinného poistného za zamestnancov Delegácie Európskej komisie v Slovenskej republike, ktoré malo byť poukazované Sociálnej poisťovni Slovenskej republiky na účet č. XXXXXXXXXX/XXXX, vedený vo C. Ú. D., O.. I., avšak v príkazoch na úhradu uvádzala účet č. 44847/1200, vedený v N., O.. I., ktorého jediným majiteľom a disponentom bol jej manžel K. J., pričom na základe týchto príkazov boli poukázané finančné prostriedky z účtu Delegácie Európskej komisie v Slovenskej republike č. XXXXXXXXXX/XXXX, vedeného v D. O., a to:

dňa 24. septembra 1999 suma 246.936,- Sk, (8.196,77 Eur),

dňa 27. októbra 1999 suma 122.777,- Sk, (4.075,45 Eur),

dňa 25. novembra 1999 suma 138.643,- Sk, (4.602,10 Eur),

dňa 17. decembra 1999 suma 124.498,- Sk, (4.132,58 Eur),

dňa 25. januára 2000 suma 161.548,- Sk, (5.362,41 Eur),

dňa 21. februára 2000 suma 161.548,- Sk, (5.362,41 Eur),

dňa 3. apríla 2000 suma 159.715,- Sk, (5.301,57 Eur),

dňa 19. apríla 2000 suma 159.493,- Sk, (5.294,20 Eur),

dňa 16. mája 2000 suma 169.426,- Sk, (5.623,91 Eur),

dňa 6. júna 2000 suma 175.200,- Sk, (5.815,57 Eur),

dňa 25. júla 2000 suma 139.678,- Sk, (4.636,45 Eur),

dňa 17. augusta 2000 suma 149.757,- Sk, (4.971,02 Eur),

dňa 26. septembra 2000 suma 156.207,- Sk, (5.185,12 Eur),

dňa 24. októbra 2000 suma 143.991,- Sk, (4.779,63 Eur),

dňa 24. novembra 2000 suma 164.212,25 Sk, (5.450,85 Eur),

dňa 15. decembra 2000 suma 171.364,50 Sk, (5.688,26 Eur),

dňa 24. januára 2001 suma 176.980,- Sk, (5.874,66 Eur),

dňa 22. februára 2001 suma 184.330,- Sk, (6.118,64 Eur),

dňa 3. apríla 2001 suma 192.679,- Sk, (6.395,77 Eur),

dňa 30. apríla 2001 suma 260.153,- Sk, (8.635,50 Eur),

dňa 28. mája 2001 suma 258.643,- Sk, (8.585,37 Eur),

dňa 20. júna 2001 suma 275.168,- Sk, (9.133,90 Eur),

dňa 30. júla 2001 suma 263.799,- Sk, (8.756,52 Eur),

dňa 31. augusta 2001 suma 265.726,- Sk, (8.820,49 Eur),

dňa 27. septembra 2001 suma 265.725,- Sk, (8.820,45 Eur),

príčom prostriedky z rozpočtu spravovaného Európskymi spoločenstvami v celkovej výške 4.688.197,75 Sk (155.619,61 Eur) použila pre vlastné potreby,

3/ v období od 1. októbra 2001 do 31. mája 2002, v sídle Delegácie Európskej komisie v Slovenskej republike v Bratislave (v súčasnosti Reprezentácia Európskej komisie v Slovenskej republike), Palisády č. 29, Ing. S. J., ako účtovníčka uvedenej inštitúcie, predložila na podpis oprávneným osobám príkazy na úhradu povinného poistného za zamestnancov Delegácie Európskej komisie v Slovenskej republike, ktoré malo byť poukazované Sociálnej poisťovni Slovenskej republiky na účet č. XXXXXXXXXX/XXXX, vedený vo C. Ú. D., O.. I., avšak v príkazoch na úhradu uvádzala účet č. XXXXX/XXXX, vedený v N.R., O.. I.. (od 28. marca 2002 B., O.. I.), ktorého jediným majiteľom a disponentom bol jej manžel K. J., pričom na základe týchto príkazov boli poukázané sumy z účtu Delegácie Európskej komisie v Slovenskej republike č. XXXXXXXXXX/XXXX, vedeného v H. I., a to:

dňa 25. októbra 2001 suma 265.729,-Sk, (8.820,59 Eur),

dňa 26. novembra 2001 suma 272.922,- Sk, (9.059,35 Eur),

dňa 17. decembra 2001 suma 269.197,- Sk, (8.935,70 Eur),

dňa 22. januára 2002 suma 300.882,- Sk, (9.987,45 Eur),

dňa 22. februára 2002 suma 309.729,- Sk,(10.281,12 Eur),
dňa 25. marca 2002 suma 288.800,- Sk, (9.586,40 Eur),
dňa 24. apríla 2002 suma 314.446,-Sk, (10.437,70 Eur).
dňa 24. mája 2002 suma 316.863,- Sk, (10.517,92 Eur),
pričom prostriedky z rozpočtu spravovaného Európskymi spoločenstvami v celkovej výške 2.338.568,- Sk (77.626,23 Eur) použila pre vlastné potreby,

4/ v období od 1. júna 2002 do 31. decembra 2003, v sídle Delegácie Európskej komisie v Slovenskej republike v Bratislave (v súčasnosti Reprezentácia Európskej komisie v Slovenskej republike), Palisády č. 29, Ing. S. J., ako účtovníčka uvedenej inštitúcie, predkladala na podpis oprávneným osobám príkazy na úhradu povinného poistného za zamestnancov Delegácie Európskej komisie v Slovenskej republike, ktoré malo byť poukazované Sociálnej poisťovni Slovenskej republiky na účet č. XXXXXXXXXXX/XXXX, vedený vo C. Ú. D. O.. I., avšak v príkazoch uvádzala účet č. XXXXX/XXXX, vedený v B. O.. I., ktorého jediným majiteľom a disponentom bol jej manžel K. J., pričom na základe týchto príkazov boli poukázané finančné prostriedky z účtu Delegácie Európskej komisie v Slovenskej republike č. XXXXXXXXXXX/XXXX, vedeného v T. D. O.. I., a to:

dňa 27. júna 2002 suma 319.450,-Sk, (10.603,80 Eur),
dňa 31. júla 2002 suma 319.089,- Sk, (10.591,81 Eur),
dňa 9. septembra 2002 suma 328.167,- Sk, (10.893,15 Eur),
dňa 27. septembra 2002 suma 370.504,- Sk, (12.298,48 Eur),
dňa 24. októbra 2002 suma 354 041,- Sk, (11.752,01 Eur),
dňa 22. novembra 2002 suma 359.983,- Sk, (11.949,25 Eur),
dňa 12. decembra 2002 suma 351.271,- Sk, (11.660,06 Eur),
dňa 30. januára 2003 suma 353.108,- Sk, (11.721,04 Eur),
dňa 18. februára 2003 suma 353.099,- Sk, (11.720,74 Eur),
dňa 31. marca 2003 suma 353.099,- Sk, (11.720,74 Eur),
dňa 29. apríla 2003 suma 364.548,- Sk, (12.100,78 Eur),
dňa 26. mája 2003 suma 364.547,- Sk, (12.100,74 Eur),
dňa 26. júna 2003 suma 363.703,- Sk, (12.072,73 Eur),
dňa 25. júla 2003 suma 353.352,- Sk, (11.729,14 Eur),
dňa 26. augusta 2003 suma 367.361,- Sk, (12.194,15 Eur),
dňa 25. septembra 2003 suma 364.114,- Sk, (12.086,37 Eur),
dňa 28. októbra 2003 suma 368.446,- Sk, (12.230,17 Eur),
dňa 27. novembra 2003 suma 344.022,- Sk, (11.419,44 Eur),
dňa 5. decembra 2003 suma 348.035,- Sk, (11.552,65 Eur),
pričom prostriedky z rozpočtu spravovaného Európskymi spoločenstvami celkovej výške 6.699.939,- Sk (222.317,25 Eur) použila pre vlastné potreby,

a skutkami v bodoch 1 až 4, spôsobila Európskej komisii škodu v celkovej výške najmenej 13.898.543,75 Sk (461.347,10 Eur).

Súd prvého stupňa za to obvinenej uložil podľa § 126 ods. 4 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 90 (deväťdesiat) mesiacov so zaradením na výkon trestu do I. (prvej) nápravno-výchovnej skupiny [§ 39a ods. 1 písm. a) Trestného zákona], podľa § 49 ods. 1 Trestného zákona trest zákazu činnosti zamestnania, povolania alebo výkonu funkcie v orgánoch Európskej únie a v orgánoch verejnej moci na dobu 5 (päť) rokov, podľa § 53 ods. 1 Trestného zákona peňažný trest vo výške 40.000,- Eur (štyridsaťtisíc Eur) a pre prípad úmyselného zmarenia peňažného trestu náhradný trest odňatia slobody vo výmere 24 (dvadsaťštyri) mesiacov (§ 54 ods. 3 Trestného zákona).

Zároveň súd oslobodil obvineného K. J. spod obžaloby prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry, Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. VII/1 Gv 24/16/1000 zo 4. augusta 2016, podanej pre trestný čin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 9 ods. 2, § 126 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona, ktorých sa mal dopustiť na skutkovom základe uvedenom v obžalobe, pretože nebolo dokázané, že skutok spáchal obvinený.

Podľa § 288 ods. 1, ods. 3 Tr. por. súd poškodenú stranu Európsku úniu, konajúcu prostredníctvom komisie so sídlom v Bruseli, odkázal s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Proti rozsudku podali obvinená, prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“) a poškodená strana odvolania. Na podklade odvolania obvinenej Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) rozsudkom z 13. decembra 2017, sp. zn. 3 To 1/2017 podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo vzťahu k obvinenej vo výroku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu a sám rozhodol tak, že obvinenej uložil podľa § 126 ods. 4 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov a 6 (šesť) mesiacov so zaradením na výkon trestu do I. (prvej) nápravno-výchovnej skupiny [§ 39a ods. 1 písm. a) Trestného zákona]. Súčasne podľa § 319 Tr. por. zamietol odvolania prokurátora a poškodenej strany.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podala obvinená, prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. Gabriela Almášiho, dovolanie, ktoré oprela o dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Tr. por., teda s odôvodnením, že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu a rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Obvinená v dovolaní namietla, že odvolací súd sa nevyrovnal s odvolacími námietkami vo vzťahu k trestu zákazu činnosti a peňažnému trestu v spojení s náhradným trestom odňatia slobody, čím porušil jej právo na obhajobu. Súčasne nesprávne použil hmotnoprávne ustanovenia upravujúce ukládanie trestu (§ 40 ods. 1, § 31 ods. 1, v spojení s § 126 ods. 4 Trestného zákona). Odvolací súd síce pri ukladaní trestu prihliadol na dlhý časový úsek medzi spáchaním skutkov a odsúdením, ako aj riadne vedenie života, avšak nie je zrejmé, prečo neukladal trest priamo na dolnej hranici (5 rokov), prípadne neaplikoval ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu. Súd svoj právny názor bližšie nešpecifikoval. Obvinená svojím správaním po spáchaní skutkov preukázala, že išlo len o ojedinelé vybočenie z inak riadneho spôsobu života, nie je potrebné na ňu pôsobiť výchovne, a preto uložený trest odňatia slobody nenapĺňa ani preventívnu funkciu. Akýkoľvek uložený trest by predstavoval trestnú represiu. Ak mal súd záujem ukladať trest odňatia slobody v rozmedzí stanovenej trestnej sadzby, mal uložiť trest na dolnej hranici, t. j. 5 rokov. Aj takýto trest by bol však, vzhľadom na splnené podmienky pre mimoriadne zníženie trestu, neprimerane prísny a účel trestu možno dosiahnuť aj trestom odňatia slobody kratšieho trvania. Dovolaciu súdu preto navrhla, aby vyslovil porušenie zákona v neprospech obvinenej, s výnimkou výroku II. zrušil rozsudok najvyššieho súdu, ako aj výroky o treste voči obvinenej z rozsudku súdu prvého stupňa a vec vrátil Špecializovanému trestnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie.

Predseda senátu súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. zaslal rovnopisy dovolania na vyjadrenie prokurátorovi, ktorý na podanie nereagoval.

V doplnení dovolania obvinená poukázala na stanovisko Európskeho úradu boja proti podvodom (OLAF), ktorý sa vyjadril k jej sťažnosti. Podľa OLAF-u boli viaceré záležitosti, na ktoré upozornila, zapríčinené slovenskými orgánmi. V bode 3.1 stanoviska OLAF uviedol, že bankové doklady poskytnuté OLAF-u DG COMM (a následne slovenským orgánom) boli originály. Napriek tomu prokurátor pred súdom prvého stupňa argumentoval kópiami výpisov nevyhotovenými z originálov. Na túto skutočnosť počas konania neúspešne poukazovala. Tvrdenie, že falšovala výpisy, sa objavilo až v civilnej žalobe. Vo vzťahu k škode uviedla, že podľa OLAF-u Európskej komisii škoda nevznikla. Sumu uvedenú v bode 1/ rozsudku vo výške 171.839,- Sk (5.704,- Eur) najprv uhradila v prospech Európskej komisie z vlastných prostriedkov a až neskôr, s povolením vedúcej a veľvyslanca, dala preplatiť na manželov účet. Išlo o prípady, keď v úrade neočakávane nebol prítomný zodpovedný pracovník, ktorý mohol príkaz na úhradu podpísať. Obvinená nemala podpisové právo k účtu, bola iba kuriér. Táto suma nebola uvedená v záverečnej správe OLAF-u, ani spomínaná pri výsluchu pracovníkom OLAF-u, preto sa k nej nemohla vyjadriť. Výetrovatel'ka NAKA jej ukázala potvrdenie z Európskej komisie o tom, že škoda nevznikla. Napriek tomu predmetnú sumu v bode 1/ ponechala, na čo obvinená v konaní pred súdom upozorňovala. Obvinená ďalej namietla odmietnutie vypočutia vedúcej administratívy A. W., ktorá mohla

potvrdiť alebo vyvrátiť jej tvrdenia, z dôvodu zložitosti. V konaní jej okrem zablokovania účtu v banke a nehnuteľností boli zaistené automobily, ktoré nemali súvis s trestnou činnosťou. Motorové vozidlá boli zadržané za účelom použitia výťažku z ich prípadného predaja na uspokojenie pohľadávok Európskej komisie. Nakoľko v tom čase išlo o staršie autá nižšej strednej triedy, z ich predaja by nebol významný prínos. Po niekoľkých rokoch, keď autá stratili úplne na hodnote, bol manžel obvinenej informovaný, že si ich môže vyzdvihnúť, avšak bez uvedenia miesta. Podľa obvinenej bolo cieľom celej akcie iba jej a manželovi spôsobiť nepríjemnosti a škodu. V závere svojho podania zhrnula a vyjadrila názor, že predmetná trestná vec by mala byť vrátená na opätovné vyšetrenie. Súčasne k doplneniu dovolania pripojila originál odpovede z OLAF-u a jeho neoficiálny preklad.

Nakoľko doplnenie dovolania bolo doručené priamo najvyššiemu súdu, dovolací súd ho zaslal na vyjadrenie prokurátorovi, ktorý na podanie nereagoval.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou prostredníctvom zvoleného obhajcu [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por., § 373 ods. 1 Tr. por.], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Tr. por.) a spĺňa obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por., avšak dovolací súd zistil, že dovolanie obvinenej je potrebné odmietnuť, pretože nie je dôvodné.

Najvyšší súd na úvod poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a nie je určené na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných väd. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, preto predstavuje výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú z tohto dôvodu striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštanca. Dovolací súd preto nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy. Z ustanovenia § 385 ods. 1 Tr. por. *expressis verbis* vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por. Podstatné sú teda vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Tr. por. (bližšie viď R 120/2012).

K namietanému porušeniu práva na obhajobu je potrebné uviesť, že konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Z dikcie citovaného dovolacieho dôvodu je totiž jednoznačne zrejmé, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilým dovolacím dôvodom. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu potom o zásadné porušenie práva na obhajobu ide najmä v prípade, keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby. Výnimočne môže ísť aj o porušenie iných obhajovacích práv obvineného, ktorých porušenie sa prejaví na jeho postavení zásadným spôsobom.

Takéto pochybenie dovolací súd v konaní nezistil, teda nemožno zaujať stanovisko, že došlo k porušeniu práva na obhajobu obvinenej Ing. S. J. zásadným spôsobom, a teda ku takej skutočnosti, ktorá už sama o sebe znamená naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Súčasne je nutné zdôrazniť, že odôvodnenie jednotlivých úvah súdov nižšieho stupňa nie je s ohľadom na ustanovenie § 371 ods. 7 Tr. por. (dovolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné) predmetom prieskumu dovolacieho súdu.

Nad rámec dovolací súd poukazuje na to, že v dvojinštančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, a preto je nadbytočné, aby odvolací súd opakoval vo svojom rozhodnutí správne skutkové a právne závery súdu prvého stupňa. S dôvodmi uloženia trestu zákazu činnosti, peňažného trestu a náhradného trestu sa v rozhodnutí riadne vyrovnal súd prvého stupňa (str. 20 rozsudku). Odvolací súd na správnosť ich uloženia poukázal, keď na splnenie zákonného účelu považoval za dostatočný trest odňatia slobody na dolnej hranici zákonom stanovenej trestnej sadzby (znížený oproti rozsudku súdu prvého stupňa o 2 roky) spolu s nedotknutým trestom zákazu činnosti a peňažným trestom (str. 14 rozsudku).

Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. obvinená vzhľadla v nesprávnom použití ustanovení týkajúcich sa trestu (§ 40 ods. 1, § 31 ods. 1 v spojení s § 126 ods. 4 Trestného zákona).

Pre správnu subsumpciu námietok považuje dovolací súd za potrebné ozrejmiť vzájomnú konkurenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., keďže výrok o treste možno podľa okolností namietať prostredníctvom týchto dovolacích dôvodov.

Pokiaľ nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstať v dôsledku toho, že je chybný výrok o vine, možno výrok o treste napadnúť z hmotnoprávnej pozície zásadne len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por.

Vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. a § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. je taký, že prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a druhý špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom vzťahujúcim sa k výroku o treste. Z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu, ktorý sa viaže k takému výroku (S 5/2011-II, III).

Predmetné stanovisko najvyššieho súdu sa zaoberalo aj podriadením námietky o neaplikovaní ustanovenia § 40 Trestného zákona pod niektorý z dovolacích dôvodov. Najvyšší súd pritom dospel k záveru, že ustanovenie § 40 Trestného zákona nemožno uplatňovať pod dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ale len v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por., pričom však nepoužitie ustanovenia § 40 Trestného zákona nezakladá žiadny dovolací dôvod.

Hmotnoprávne ustanovenie § 39 Tr. zák. (resp. § 40 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006) o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody svojou povahou a významom sa primkyna ku všeobecným hľadiskám stanoveným pre voľbu druhu trestu a jeho výmery v § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Tr. zák. a nasl. a na rozdiel od ustanovení § 41, § 42 (o ukladaní úhrnného, spoločného a súhrnného trestu) alebo ustanovenia § 47 ods. 2 Tr. zák., ktoré sú taktiež hmotnoprávne, ale kogentnej povahy, ho nemožno podriaďiť pod "nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia", zakladajúce dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. nie je naplnený tým, že obvinenému nebol uložený trest za použitia § 39 Tr. zák. (resp. § 40 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006), v dôsledku čoho uložený trest má byť neprimeraný, lebo pokiaľ súd nevyužil moderačné oprávnenie podľa uvedených ustanovení a trest vymeral v rámci nezniženej trestnej sadzby, nemožno tvrdiť, že trest bol uložený mimo trestnú sadzbu stanovenú Trestným zákonom za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného. Nepoužitie ustanovenia § 39 Tr. zák. resp. § 40 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006 nezakladá žiadny dovolací dôvod (S 5/2011-I, IV).

Pokiaľ ide o ustanovenie § 31 ods. 1 Trestného zákona, prostredníctvom neho sa obvinená domáhala uloženia nižšieho trestu, a to na dolnej hranici trestnej sadzby upravenej v ustanovení § 126 ods. 4 Trestného zákona, t. j. vo výmere 5 rokov. Obsahovo teda námietka obvinenej smerovala výlučne do výšky uloženého trestu, preto ju dovolací súd preskúmal v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por.

V nadväznosti na to je však potrebné uviesť, že na naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. zák. sa vyžaduje, aby obvinenému bol uložený trest mimo trestnej sadzby ustanovenej v Trestnom zákone alebo taký druh trestu, ktorý Trestný zákon nepripúšťa. Uložením trestu mimo zákonnej trestnej sadzby sa rozumie uloženie trestu odňatia slobody obvinenému mimo trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom za trestný čin, zo spáchania ktorého bol uznaný vinným, ako aj prekročenie maximálne povolenej výmery trestu (trestu domáceho väzenia, trestu povinnej práce, peňažného trestu, zákazu činnosti, zákazu pobytu a vyhostenia a pod.). Dovolanie možno podať aj vtedy, ak súd uložil obvinenému taký druh trestu, ktorý Trestný zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa (napr. uloženie trestu prepadnutia majetku za prečin). Tento dovolací dôvod možno použiť aj v prípadoch, pri ktorých boli súčasne uložené tresty, pričom Trestný poriadok uloženie takýchto trestov súčasne nepripúšťa - § 34 ods. 7 Trestného zákona.

Nakoľko odvolací súd uložil obvinenej trest v rámci zákonnej trestnej sadzby ustanovenej v osobitnej časti Trestného zákona za kvalifikovanú skutkovú podstatu trestného činu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností (5 - 12 rokov), dovolací súd nevzhladol ani naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por.

Nad rámec je potrebné zdôrazniť, že je plne na úvahe súdov nižšieho stupňa, s prihliadnutím na okolnosti prípadu a osobu obvineného, zvážiť výšku primeraného trestu. Iba z odlišnej predstavy obvineného (bez porušenia zákonných ustanovení súdmi nižšieho stupňa) nemožno vyvodzovať nesprávnosť výmery trestu. Odvolací súd pritom vzal do úvahy všetky zákonné kritéria významné pre voľbu druhu a výmery trestu, vrátane stupňa spoločenskej nebezpečnosti, a s týmito sa aj dostatočným spôsobom vyrovnal (str. 13 - 14 rozsudku odvolacieho súdu).

Pokiaľ ide o obvinenou uvádzané námietky v doplnení dovolania, tieto nespádajú pod žiadny dovolací dôvod. Vzhľadom na viazanosť dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., dovolací súd nemôže na podklade dovolania obvineného zasahovať do hodnotenia a rozsahu vykonaného dokazovania, ani ho dopĺňať, resp. posudzovať skutkové okolnosti. Je iba na úvahe súdov nižšieho stupňa posúdiť, či pre rozhodnutie vo veci potrebujú vykonať konkrétny dôkaz (bližšie viď R 7/2011). Ak sa dôkaz objaví až po právoplatnom skončení trestného stíhania, môže byť dôvodom na povolenie obnovy konania (za splnenia podmienok v ustanovení § 394 Tr. por.), nie však predmetom dovolacieho konania.

Vo vzťahu k fotokópiám výpisov, ktoré na hlavnom pojednávaní prezentoval prokurátor, je potrebné uviesť, že „... zákonným zdrojom určitej z pohľadu trestného konania relevantnej informácie (dôkazu) môže byť tak originál ako aj (príp. i neoverená) fotokópia určitej listiny, pričom v súdnej praxi je používanie fotokópií prevažujúce“ (uznesenie najvyššieho súdu z 29. mája 2018, sp. zn. 1 TdoV 1/2017. Súdny nižšieho stupňa teda mohli vychádzať aj z fotokópií výpisov, ak ich považovali za hodnoverný zdroj informácií. Zároveň dovolací súd poznamenáva, že na hlavnom pojednávaní boli oboznámené aj originály predmetných listín.

V súvislosti s námietkami obvinenej v doplnení dovolania dovolací súd nad rámec vyššie uvedeného ešte doplnia, že trestnosť činu a právnu kvalifikáciu by neovplyvnilo ani vypustenie škody v skutku 1/, keďže škoda zo skutkov 2/ - 4/ by stále dosahovala výšku škody veľkého rozsahu.

Vzhľadom na to, že v rozsahu námietok obvinenej Ing. S. J. nie sú naplnené uplatnené dôvody dovolania, najvyšší súd dovolanie obvinenej podľa § 382 písm. c) Tr. por. uznesením na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.